LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (ES) 2021/1923

(2021. gada 4. novembris)

par palīdzības pasākumu saskaņā ar Eiropas Miera mehānismu nolūkā atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas bruņoto spēku spēju veidošanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 41. panta 2. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/509 ([1]) izveidoja Eiropas Miera mehānismu (EMM), ar ko dalībvalstis finansē Savienības darbības, kuras tiek veiktas kopējās ārpolitikas un drošības politikas ietvaros, lai, ievērojot Līguma 21. panta 2. punkta c) apakšpunktu, saglabātu mieru, novērstu konfliktus un stiprinātu starptautisko drošību. Jo īpaši saskaņā ar Lēmuma (KĀDP) 2021/509 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta i) punktu EMM var finansēt darbības nolūkā stiprināt tādas trešo valstu un reģionālo un starptautisko organizāciju spējas, kas saistītas ar militāriem un aizsardzības jautājumiem.

(2) Bosnija un Hercegovina joprojām ir viena no visvairāk mīnētajām valstīm pasaulē, galvenokārt 1992.–1995. gada konflikta rezultātā. Mīnu un nesprāgušas munīcijas klātbūtne joprojām rada būtisku problēmu valsts drošībai, tā ir tiešs drauds iedzīvotājiem un nopietni kavē pēckonfliktu rehabilitāciju un ekonomikas atveseļošanu. Šādi priekšmeti arī rada apdraudējumu norīkotajam kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) personālam un citam norīkotajam ES personālam.

(3) Deitonas miera līguma 1.-A pielikums par miera līguma militārajiem aspektiem un pusēm paredzētās *EUFOR* komandiera pusēm (5. nodaļa, 25. grozījums) nosaka Bosnijas un Hercegovinas iestāžu pienākumu attiecībā uz atmīnēšanu. Bosnijas un Hercegovinas Aizsardzības likumā pretmīnu darbības ir noteiktas kā viens no Bosnijas un Hercegovinas bruņoto spēku (*AFBiH*) pieciem galvenajiem uzdevumiem. *AFBiH* ir lielākā atmīnēšanas organizācija Bosnijā un Hercegovinā, un to standarta operāciju procedūras ir sagatavotas mīnu un nesprāgušas munīcijas (*UXO*) iznīcināšanai un apmācības programmai par nesprāgušas munīcijas riska apzināšanos. Tās ir saskaņotas gan ar Bosnijas un Hercegovinas standartu attiecībā uz mīnu un nesprāgušas munīcijas iznīcināšanu, gan ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem, tostarp starptautiskajiem pretmīnu standartiem.

(4) Politikas un drošības komitejas 2021. gada 1. jūlija secinājumos par Eiropas Miera mehānisma stratēģiskajām ievirzēm laikā no 2021. gada jūlija līdz decembrim kā viena no galvenajām prioritātēm šim laikposmam tika saglabāts palīdzības pasākums *AFBiH* atbalstam. Palīdzības pasākuma mērķis ir uzlabot *AFBiH* spējas, lai šīs spējas izmantotu saistībā ar Bosnijas un Hercegovinas dalību KDAP militārajās misijās un neskarot jebkādu citu atmīnēšanas atbalstu, ko finansē Eiropas Savienība, un humāno atmīnēšanu kopumā.

(5) Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis") savā regulārajā pusgada ziņojumā par operāciju *ALTHEA* konsekventi uzsvēra, ka ir jāsniedz palīdzība *AFBiH* atmīnēšanas bataljonam.

([1]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/509 (2021. gada 22. marts), ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu un atceļ Lēmumu (KĀDP) 2015/528 (OV L 102, 24.3.2021., 14. lpp.).

(6) Politikas un drošības komiteja (PDK) 2021. gada 9. septembrī, iepazīstinot ar 36. pusgada ziņojumu par operāciju EUFOR *ALTHEA*, atzīmēja, ka joprojām steidzami ir jārod risinājums, kā uzlabot *AFBiH* atmīnēšanas bataljona operatīvās spējas. Šajā nolūkā PDK aicināja Augsto pārstāvi iesniegt priekšlikumus, tostarp priekšlikumus saistībā ar EMM, lai tos varētu apsvērt.

(7) Padome 2021. gada 18. oktobrī pieņēma secinājumus par Bosniju un Hercegovinu/operāciju *EUFOR ALTHEA*, mudinot Bosnijas un Hercegovinas iestādes pastiprināt centienus attiecībā uz turpmāku liekās munīcijas, ieroču un sprāgstvielu likvidāciju un attiecībā uz humāno atmīnēšanu, šajā nolūkā izmantojot starptautiskās sabiedrības atbalstu.

(8) Ar 2020. gada 8. janvāra vēstuli, kas adresēta *EUFOR* komandierim, Bosnijas un Hercegovinas aizsardzības ministrs lūdza steidzami atbalstīt *AFBiH* ar svarīgāko atmīnēšanas aprīkojumu, norādot uz esošo materiālu lielo nolietojumu un to, ka ir neiespējami izpildīt izvirzīto mērķi, proti, līdz 2027. gadam pilnībā atmīnēt valsti.

(9) Augstajam pārstāvim adresētajā 2021. gada 7. oktobra vēstulē Bosnijas un Hercegovinas Aizsardzības ministrija atkārtoti izteica lūgumu Savienībai atbalstīt *AFBiH* svarīgākā atmīnēšanas aprīkojuma iepirkšanā, lai tādējādi uzlabotu *AFBiH* veikto atmīnēšanas darbību efektivitāti.

(10) Palīdzības pasākumu īstenos, ņemot vērā Lēmumā (KĀDP) 2021/509 izklāstītos principus un prasības, jo īpaši atbilstību Padomes Kopējai nostājai 2008/944/KĀDP ([2]), un saskaņā ar noteikumiem par to ieņēmumu un izdevumu izpildi, kurus finansē no EMM.

(11) Padome atkārtoti apstiprina apņēmību aizsargāt, veicināt un īstenot cilvēktiesības, pamatbrīvības un demokrātijas principus un stiprināt tiesiskumu un labu pārvaldību atbilstīgi Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem, Vispārējai cilvēktiesību deklarācijai un starptautiskajām tiesībām, jo īpaši starptautiskajām cilvēktiesībām un starptautiskajām humanitārajām tiesībām,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Izveide, mērķi, darbības joma un ilgums

1. Ar šo tiek izveidots palīdzības pasākums par labu Bosnijas un Hercegovinas Aizsardzības ministrijai ("saņēmējs"), kas finansējams no Eiropas Miera mehānisma.

2. Palīdzības pasākuma mērķis ir uzlabot un modernizēt *AFBiH* spēku atmīnēšanas bataljona spējas, nodrošinot atbilstošu aprīkojumu. Tas palīdzēs Bosnijai un Hercegovinai labāk aizsargāt savus civiliedzīvotājus, palielināt *AFBiH* ieguldījumu KDAP militārajās operācijās un misijās un vienlaikus stiprināt eiroatlantisko sadarbību un sadarbību ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, uzlabojot un modernizējot *AFBiH* atmīnēšanas bataljona spējas.

3. Lai sasniegtu 2. punktā minēto mērķi, ar palīdzības pasākumu finansē turpmāk minētos aprīkojuma veidus:

a) mobilitāte: 34 (4×4) transportlīdzekļi;

b) atbalsts: 34 (4×4) medicīniskie transportlīdzekļi;

c) tehnoloģijas: 150 metāla detektori.

4. Palīdzības pasākuma ilgums ir 30 mēneši no šā lēmuma pieņemšanas dienas.

([2]) Padomes Kopējā nostāja 2008/944/KĀDP (2008. gada 8. decembris), ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli (OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp.).

2. pants

Finanšu nosacījumi

1. Finanšu atsauces summa, kas paredzēta ar palīdzības pasākumu saistīto izdevumu segšanai, ir 10 000 000 EUR.

2. Visus izdevumus pārvalda saskaņā ar noteikumiem par to ieņēmumu un izdevumu izpildi, kurus finansē no EMM.

3. Izdevumus palīdzības pasākuma ietvaros var finansēt 48 mēnešus no šā lēmuma pieņemšanas dienas.

3. pants

Vienošanās ar saņēmēju

1. Augstais pārstāvis panāk nepieciešamās vienošanās ar saņēmēju, lai nodrošinātu, ka tas pilda šajā lēmumā noteiktās prasības un nosacījumus, – tas ir nosacījums atbalsta sniegšanai saskaņā ar palīdzības pasākumu.

2. Šā panta 1. punktā minētās vienošanās ietver noteikumus, kas saņēmējam uzliek pienākumu nodrošināt:

a) ka *AFBiH* atmīnēšanas bataljons ievēro attiecīgās starptautiskās tiesības, jo īpaši starptautiskās cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības;

b) visu saskaņā ar palīdzības pasākumu sniegto aktīvu pienācīgu un efektīvu izmantošanu nolūkos, kādiem tie tika piešķirti;

c) visu saskaņā ar palīdzības pasākumu sniegto aktīvu pienācīgu uzturēšanu, lai nodrošinātu to lietojamību un funkcionālu pieejamību visā to dzīves ciklā;

d) ka visu saskaņā ar palīdzības pasākumu sniegto aktīvu dzīves cikla beigās aktīvi netiek nozaudēti vai bez saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2021/509 izveidotās Mehānisma komitejas piekrišanas nodoti personām vai vienībām, kuras nav noteiktas vienošanās.

3. Šā panta 1. punktā minētajās vienošanās iekļauj noteikumus par atbalsta apturēšanu un izbeigšanu saskaņā ar palīdzības pasākumu gadījumā, ja tiek konstatēts, ka saņēmējs nepilda 2. punktā paredzētos pienākumus.

4. pants

Īstenošana

Augstais pārstāvis ir atbildīgs par šā lēmuma īstenošanas nodrošināšanu saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2021/509 un noteikumiem par to ieņēmumu un izdevumu izpildi, kurus finansē no EMM, un atbilstoši integrētajai metodiskajai sistēmai nepieciešamo pasākumu un kontroļu novērtēšanai un identificēšanai attiecībā uz palīdzības pasākumiem saskaņā ar EMM.

5. pants

Pārraudzība, kontrole un izvērtēšana

1. Augstais pārstāvis nodrošina pārraudzību attiecībā uz to, kā saņēmējs pilda 3. pantā paredzētos pienākumus. Šī pārraudzība nodrošina izpratni par 3. pantā paredzēto pienākumu nepildīšanas kontekstu un riskiem un palīdz novērst šādu nepildīšanu, tostarp ar palīdzības pasākumu atbalstīto *AFBiH* vienību izdarītus starptautisko cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus.

2. Aprīkojuma kontroli pēc tā nosūtīšanas organizē šādi:

i) piegādes verifikācija, kur īpašumtiesību nodošanas brīdī galalietotājiem spēkiem jāparaksta EMM palīdzības pasākuma piegādes sertifikāti;

ii) kontrole uz vietas, kur saņēmējs Augstajam pārstāvim pēc tā pieprasījuma nodrošina iespēju veikt kontroli uz vietas.

3. Augstais pārstāvis palīdzības pasākuma pirmo novērtējumu veic 18 mēnešus pēc aprīkojuma piegādes. Vajadzības gadījumā tas var ietvert ar piegādātā aprīkojuma apskati uz vietas. Galīgo izvērtēšanu veic pēc palīdzības pasākuma pabeigšanas. Tajā iekļauj gūto atziņu plašāku izvērtējumu.

6. pants

Ziņošana

Īstenošanas laikposmā Augstais pārstāvis saskaņā ar Lēmuma (KĀDP) 2021/509 63. pantu sniedz PDK pusgada ziņojumus par palīdzības pasākuma īstenošanu. Palīdzības pasākuma administrators regulāri informē mehānisma komiteju, kura izveidota ar Lēmumu (KĀDP) 2021/509, par ieņēmumu un izdevumu izpildi saskaņā ar minētā lēmuma 38. pantu.

7. pants

Apturēšana un izbeigšana

PDK saskaņā ar Lēmuma (KĀDP) 2021/509 64. pantu var nolemt pilnībā vai daļēji apturēt palīdzības pasākuma īstenošanu.

Politikas un drošības komiteja var arī ieteikt Padomei izbeigt palīdzības pasākumu.

8. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē, 2021. gada 4. novembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
G. DOVŽAN